



Serbian Entrepreneurship Foundation
Srpska fondacija za preduzetništvo

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
SRPSKA FONDACIJA ZA PREDUZETNIŠTVO
ZA 2021. GODINU



1. PREGLED

Srpska fondacija za preduzetništvo (SFP) osnovana je u decembru 2019. godine od strane KfW-a (Nemačke razvojne banke) i Privredne komore Srbije – PKS, na osnovu Zakona o zadužbinama i fondacijama, pod matičnim brojem 28831935. Fondacija ima zvanično sedište u Beogradu, Republici Srbiji, sa registrovanom adresom Vladimira Popovića br. 6, Novi Beograd. Zvanični websajt fondacije se nalazi na adresi www.sef.rs.

Cilj Fondacije je da omogući i unapredi pristup adekvatnim finansijskim proizvodima za početnike u poslovanju („startup“), mikro, mala i srednja preduzeća (MMSP), preduzetnike i registrovana poljoprivredna gazdinstva, kroz podsticanje banaka i nebankarskih finansijskih institucija drugih pružaoca usluga i razvojnih agencija, na pružanje finansijskih i nefinansijskih usluga ovom segmentu privrede. Aktivnosti Fondacije su usmerene na održavanju i/ili povećavanju zaposlenosti, povećanju životnog standarda i ublažavanju siromaštva čime se doprinosi održivom rastu Republike Srbije.

Fondacijom upravlja profesionalni tim pod vođstvom upravitelja, a pod nadzorom Upravnog odbora.

Članovi Upravnog odbora su:

1. g-din. John Khoury, nezavisni član i predsednik Upravnog odbora
2. g-din Darko Ivković, član upravnog odbora imenovan od strane KfW-a
3. g-din Miloš Đekić, član upravnog odbora imenovan od strane Privredne komore Srbije

Upravitelj je g. Aleksandar Grabovac, imenovan od strane Upravnog odbora.

Sa 31.12.2021. godine fondacija ima 3 zaposlena i upravitelja.

2. AKTIVNOSTI U 2021

A) KOVID-19 INICIJATIVA

Prepoznajući hitnu potrebu za finansijskom podrškom mikro, malim i srednjim preduzećima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima zbog negativnog uticaja pandemije na poslovanje koja se pojavila početkom 2020. godine SFP i njen glavni donator - KfW su razradili plan delovanja i reakcije na krizu izazvanu pandemijom. Kao rezultat toga, nemačko Ministarstvo za ekonomski razvoj i međunarodnu saradnju (BMZ), preko KfW-a kao implementatora, saglasilo se da obezbedi finansiranje putem granta u iznosu od 5,000,000.00 evraza Kovid-19 inicijativu. Cilj ove inicijative je da klijentima banaka, čije je poslovanje bilo najpogođenije pandemijom, olakša pristup bankarskim kreditima i obezbedi preko potrebna obrtna sredstva za nastavak i oporavak poslovanja. Fokus je na klijentima iz najpogođenijih

delatnosti (hoteli, restorani, transport, usluge...). Takođe, ova inicijativa omogućava klijentima banaka da dalje razvijaju svoje poslovanje putem podrške u investicionim aktivnostima.

Ugovor o grantu sa KfW za Kovid 19 Inicijativu je zaključen krajem 2020. godine, a puna implementacija ovog programa se dešavala u toku 2021. godine.

U 2021. akcenat aktivnosti SFP je bio pomoć MMSP, preduzetnicima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima pogođenim pandemijom Kovid-19. Tokom cele godine rađena je promocija ovog programa i njegove garantne šeme poslovnim bankama u Srbiji.

U aprilu 2021. SFP je zaključio prvi ugovor o saradnji sa Halkbank ad Beograd, u cilju pomoći klijentima ove banke koji su pretrpeli posledice izazvane pandemijom Covid 19., iz sektora MMSP, preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih domaćinstava.

U junu 2021. SFP je dobio dodatni grant za ovu inicijativu od nemačkog Ministarstva za ekonomski razvoj i međunarodnu saradnju (BMZ), preko KfW-a kao implementatora, u iznosu od EUR 6.200.000,00 .

Dodatna sredstva su uticala da se poveća interes poslovnih banka da se pridruže ovoj inicijativi, tako da se u toku 2022. očekuje da oko 5 banka budu učesnici ove inicijative.

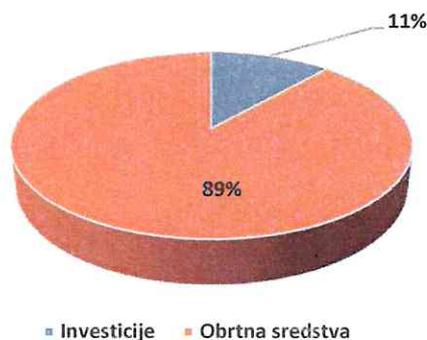
U toku 2021. godine 146 MMSP, preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava je koristilo pogodnosti garantne šeme koju je SFP razvio za potrebe Kovid-19 Inicijative. Posebno nam je značajno da je i 41 registrovano poljoprivredno gazdinstvo koristilo ovu garantnu šemu.

Ukupan iznos garancija izdatih od strane SFP u 2021. godini iz garantne šeme Kovid-19 Inicijativa je EUR 1.638.808,11, kojima su garantovani krediti u i iznosu od EUR 2.608.784,88.

Garancije pokrivaju kredite banka odobrene krajnjim korisnicima kako za obrtna sredstva (rokovi do 24 meseca) tako i za investicije (rokovi do 60 meseci). Maksimalan iznos kredita po korisniku je EUR 50.000,00. Prosečan iznos garantovanog kredita je EUR 17.868 .

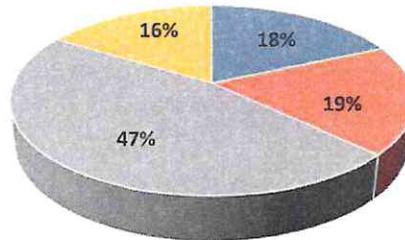
Najveći broj kredita koji su garantovani bili su namenjeni finansiranju obrtnih sredstava.

Struktura garancija prema nameni kredita



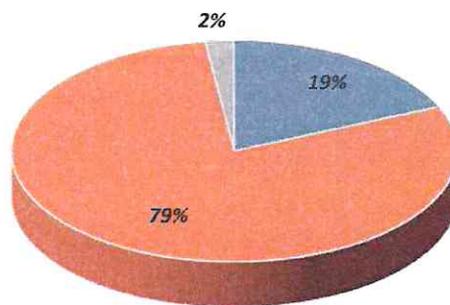
Korisnici ove garantne šeme su iz svih delova Republike Srbije:

Regionalni raspored korisnika Kovid-19 Inicijative



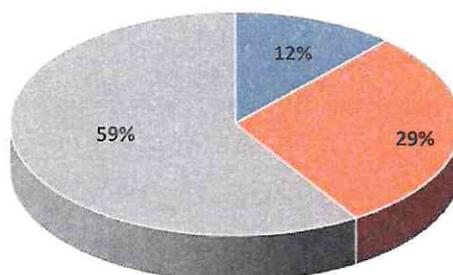
■ Region Beograda ■ Južna i Istočna Srbija ■ Šumadija i Zapadna Srbija ■ Vojvodina

Struktura prema polu vlasnika korisnika garancija

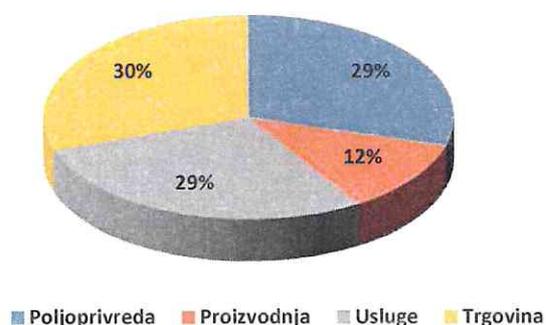


■ Žene ■ Muškarci ■ Muškarci i žene

Struktura korisnika prema starosti vlasnika



■ do 35 god. ■ 36-45 god. ■ preko 45 god.

Struktura korisnika prema delatnostima

Poseban akcenat kod Covid-19 Inicijative je na očuvanju i povećanju zaposlenosti kod korisnika garantne šeme. Korisnici garantne šeme su, u odnosu na pre izbijanja pandemije Covid-19, povećali broj zaposlenih za 192, a ukupan broj zaposlenih kod korisnika garantne šeme, u trenutku apliciranja za kredit kod poslovne banke je 906.

Osnovna benefit za krajnje korisnike ovo garantne šeme je u tome što su značajno smanjeni zahtevi poslovnih banka za instrumentima obezbeđenja kredita za koje je SEF garantovao.

B) START-UP PROGRAM

Primarni cilj osnivanja Srpske fondacije za preduzetništvo bio je stvaranje trajne, održive pravne strukture koja će nastaviti inicijativu KfW-a i Vlade Republike Srbije. Inicijativa, u skladu sa ciljevima SFP, započeta je kroz Pilot fazu koja je pokrenuta ne samo kako bi se utvrdila potreba za pristupom finansijama putem finansijskih posrednika, već i kako bi se dalje razvijali i usavršili finansijski proizvodi kao vid podrške specifičnom tržišnom segmentu-početnicima u poslovanju.

Start-up program obuhvata 4 komponente

1. Obuka početnika u poslovanju za pripremu biznis planova
2. Garancije poslovnim bankama (do 60% iznosa kredita) koje finansiraju početnike u poslovanju
3. Bespovrtana sredstva (grant) za početnike u poslovanju koji redovno otplate kredit banci
4. Besplatni mentoring za početnike u poslovanju u prvoj godini korišćenja kredita kao i obuka osoblja banka koje radi sa kreditnim zahtevima početnika u poslovanju.

Pandemija Covid-19 je svakako uticala na tempo napretka i rezultate Pilot faze, ali bez obzira, postignuti su zadovoljavajući rezultati (odobreno 124 kredita u iznosu od RSD 251,8 mil).



U septembru 2021. godine, SFP je dobila EUR 12.692.143,00 iz sredstava granta odobrenog od strane KfW u cilju započinjanja 2. faze (Roll-out faza) Programa razvoja preduzetništva i samozapošljavanja kroz podsticaj finansijskim institucijama za finansiranje početnika u poslovanju.

U novembru 2021. godine SFP je potpisala prvi ugovor o saradnji sa poslovnom bankom (Halkbank ad Beograd) vezan za Start-Up program. Već u decembru 2021. Halkbank je odobrila i prve kredite za početnike u poslovanju po osnovu ugovora o saradnji sa SFP.

Iz ovog programa je u 2021. godini odobreno 3 garancije u iznosu od EUR 16.160,78, kojima su garantovani krediti u iznosu od EUR 26.934,64.

Garancije pokrivaju kredite banka odobrene početnicima u poslovanju kako za obrtna sredstva (rokovi do 36 meseci) tako i za investicije (rokovi do 60 meseci). Maksimalan iznos kredita po korisniku je EUR 30.000,00.

Tokom 2021. je vršena aktivna promocija Start-Up programa bankarskom sektoru kao i drugim finansijskim institucijama (pre svega lizing kompanijama). Za očekivati je da se u toku 2022. godine dodatne banke uzmu učešće u ovom programu.

3. FINANSIRANJE I KAPITALIZACIJA

U 2021. godini SFP je uspela da povuče sva predviđena sredstva iz važećih ugovora o grantovima.

U toku 2021. godine SFP je po osnovu ugovorenih grantova primila sledeća sredstva:

- U julu, dodatnih EUR 6.200.000,00 za Kovid-19 Inicijativu (u decembru 2020. je za ovu inicijativu SFP već primila sredstva u iznosu od EUR 5.000.000,00). Sredstva po Ugovoru o grantu za Kovid-19 Inicijativu su obezbeđenja od strane Saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj SR Nemačke (BMZ) i uz posredstvo Nemačke razvojne banke (KfW)
- U septembru, EUR 12.692.143,00, što je 1. tranša Ugovora o grantu za Start-Up program.
- U decembru, EUR 172.550,00, što je 2. tranša Ugovora o grantu za Start-Up program. Sredstva iz ove tranše, u skladu sa Ugovorom o grantu, su vraćena KfW-u, po osnovu pokrivanja troškova koje je KfW imao prilikom osnivanja SFP,

Sredstva po Ugovoru o grantu za Start-Up Program, takođe, su obezbeđenja od strane Saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj SR Nemačke (BMZ) i uz posredstvo Nemačke razvojne banke (KfW)

Povučena sredstva grantova kao i početak aktivnosti fondacije omogućili su SFP da u 2021. godini deo svojih operativnih troškova pokrije i iz svojih izvornih prihoda koji su poticali od prihoda od kamata iz sredstava grantova kao i prihoda od naknada za izdate garancije koje SFP naplaćuje od partnerskih banaka.

4. PROMOCIJA AKTIVNOSTI FONDACIJE



Od osnivanja, SFP radi na podizanju svesti kod ciljanih tržišnih segmenata i pružaoca finansijskih usluga, a radi promocije programa. Tim SFP-a redovno kontaktira banke, pružaoce usluga, ministarstva i agencije. SFP je identifikovala partnerske finansijske institucije i očekuje da nastavi sa potpisivanjem partnerskih sporazuma sa finansijskim posrednicima u toku 2022. godine.

5. PLANIRANE AKTIVNOSTI ZA 2022.

U toku 2021. godine SFP je kadrovsko, tehnički i finansijski u potpunosti osposobljena za ostvarivanje svojih ciljeva i stvorila realne mogućnosti da u 2022. nastavi sa Kovid-19 inicijativom kroz uključivanje većeg broja banaka-partnerskih institucija. Takođe SFP očekuje kraj Pilot faze puno pokretanje aktivnosti vezanih za Start-Up program u cilju pospešivanja banaka da finansiraju početnike u poslovanju. U toku 2022. godine SFP će započeti sa planiranjem novih programa koji su u skladu sa osnovnim ciljevima i zadacima fondacije.

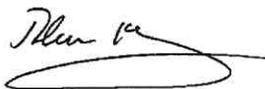
Beograd, mart 2022.

Izveštaj Fondacije za poslovnu 2021. godinu sastavio je upravitelj Srpske fondacije za preduzetništvo, a odobrio je Predsednik Upravnog odbora SFP.

Sastavio:


Aleksandar Grabovac
Upravitelj SFP

Odobrio:



John Khoury
Predsednik Upravnog odbora SFP

